

دانشگاه علوم پزشکی لرستان

بیمارستان امام خمینی (ره) گوهدهشت

پمفلت آموزشی ویژه مادران

«زردی نوزادی»

تهیه کننده: سوپروایزر آموزشی بیمارستان امام خمینی (ره)

شهرستان گوهدهشت

پاییز ۱۳۹۰

تعریف: به افزایش ماده ای به نام بیلی روبین در خون گفته می شود که در بین نوزادان بسیار شایع است.

علایم: زردی پوست، سفیدی چشم و ناخنها که ابتدا سفیدی چشم زرد می شود. البته در مواردی این زردی روشن یا نارنجی است و در موارد کمی نیز زرد تیره یا سبز است.

علایم دیگر، بی حالی نوزاد و خوب شیر نخوردن اوست.

انواع زردی: زردی ها به دو دسته تقسیم می شوند که نوع اول آنها نیاز به درمان ندارد و در تمام نوزادان وجود دارد. اما نوع دوم باید درمان شود:

۱) زردی طبیعی (غیر بیماریزا): معمولاً در روز دوم یا سوم تولد بروز می کند. و میزان بیلی روبین در این نوزادان تا چند روز افزایش و سپس کاهش می یابد به طوری که تا انتهای هفته اول برطرف می شود. این زردی طبیعی است و مشکلی برای نوزاد ایجاد نمی کند و نیازی به درمان ندارد.

۲) زردی غیر طبیعی (بیماریزا): علایم آن مشابه با علایم زردی طبیعی است با این تفاوت که میزان بیلی روبین در خون زیادتر از زردی طبیعی است و تا دو هفته یا بیشتر ادامه پیدا می کند.

زردی در ۲۴ ساعت اول تشخیص داده می شود. البته علایم دیگری نیز مثل استفراغ، خواب آلودگی، مدفوع کم رنگ و ادرار پررنگ نیز می تواند ایجاد کند. این نوع زردی در صورت اینکه درمان نشود می تواند باعث آسیب جدی مغز می شود که این آسیب متأسفانه قابل درمان نیست. اما با تمام این توصیفات حتماً برای تشخیص زردی طبیعی از غیر طبیعی باید خون نوزاد آزمایش شود

درمان زردی : دو درمان اصلی وجود دارد :

(۱) نوردرمانی : نوزاد را درون دستگاهی که لامپهای فلورسنت آبی دارد می گذرانند این نور میتواند بیلی روبین خون را تغییر شکل داده تا از بدن دفع شود . در نتیجه آن از زردی نوزاد کاسته می شود . اگر مراقبتهای لازم از نوزاد به عمل بیاید این روش ، درمان ساده ، کم خرج و بی خطری است که زردی نوزاد را بهبود می بخشد .

مراقبتهای نوردرمانی :

حتما باید چشمها و آلت تناسلی نوزاد پوشیده و بقیه بدن لخت باشد چرا که نور به چشمها و آلت تناسلی آسیب وارد می کند .

فاصله نوزاد از لامپها باید ۲۰-۱۵ سانتی متر باشد .

هنگام برداشتن نوزاد از درون دستگاه باید مراقب بود

که نوزاد سرما نخورد و سریع لباس پوشانده شود .

از شیر دادن و تعویض پوشک نوزاد نباید غفلت کرد ؛ هرچه نوزاد بیشتر شیر بخورد بیلی روبین بهتر دفع می شود و زردی زودتر کاهش پیدا می کند .

نکته : شلی مدفوع نوزاد به دلیل قرار گرفتن در دستگاه و دفع بیلی روبین از مدفوع است که نگران کننده نیست اما برای جبران مایعاتی که از دست می دهد باید خوب شیر بخورد .

(۲) تعویض خون : در صورتی که استفاده از نور درمانی در کاهش زردی مؤثر نباشد و میزان بیلی روبین افزایش پیدا کرده احتمال خطر مغزی وجود داشته باشد برای درمان ، خون نوزاد را تعویض می کنند تا زردی برطرف شود . این روش درمانی به دلیل خطراتی که ممکن است داشته باشد فقط در مواقع ضروری انجام می شود .

منابع :

طب نوزادان نلسون

درسنامه جامع پرستاری کودکان ؛ حامد مرتضوی

پرستاری مادر و نوزاد ؛ فوزیه رفعتی

پاییز ۹۰

